

РЕЦЕНЗИЯ

за

на научния труд и академичните дейности
на д-р Мартин Осиковски

представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност
„Доцент”

по професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки
за културата (Теория и история на културата. Културата на
изследователската работа и комуникация в социалните и
хуманитарните науки) на половин щат, ДВ бр. 48/28.06.2022 г)

изготвена от Доц. д-р Борис Грозданов
ИФС, БАН

Познавам доктор Мартин Осиковски от 2002 година, когато се запознахме в Централно Европейския Университет (CEU), тогава в Будапеща и прекарахме няколко години в редовно академично общуване. Личните ми впечатления от него, вече от над 20 години, са че доктор Осиковски се е развил в зрял и оригинален учен, което, имайки предвид неговия очевиден талант и систематична многогодишна упорита работа в областите на философията и културните изследвания не е изненадващо, но е забележително като успех, особено в контекста на позиционирането в академичната общност в България, което, както добре знаем, може да бъде изпъстрено с множество предизвикателства и трудности от собствено неакадемичен характер. В този смисъл приветствам участието на доктор Осиковски в настоящия конкурс и вярвам, че ако бъде избран от Комисията той ще бъде много ценно попълнение към Катедрата по „История и теория на културата”, както и всъщност към всеки един сходен департамент по света.

Позицията на доцент изисква няколко специфични способности и компетентности, които аз ще адресирам в тази рецензия на основата на приложените от доктор Осиковски документи по конкурса, както и на основата от личните ми академични впечатления през годините, от Унгария и в България.

Първо и най-вече един успешен кандидат за позицията на доцент трябва да има способността да провежда независими, оригинални и стойностни изследвания в научното поле на позицията, в настоящия случай, това е общото поле на История и Теория на културата. Обикновено тази способност се култивира, възпитава и подобрява в течение на редица образователни и изследователски програми, като тези за бакалавърски, магистърски и докторски степени. В най-добрите случаи, тази способност се развива и чрез участието в изследователски програми като гост-изследовател, пост-докторски изследовател и гост-преподавател в образователни и изследователски институции, които имат международно признат успех в дадената област. Важна роля могат да изиграят международните програми, които да помогнат на изследователя да надскочи понякога съществуващите като фактор национални рамки и нива на академични изследвания.

В тази връзка доктор Осиковски дългогодишно и систематично демонстрира такава способност, развита и усъвършенствана в течение на неговата впечатляваща и богата академична кариера. По линия на образованието доктор Осиковски получава бакалавърска степен по философия от водещия за България в областта *Софийски университет*. Програмата със сигурност е допринесла изключително не само за придобиването на богато и задълбочено познание в широкото поле на История на философията, но и е формирала експертиза у Мартин

Осиковски в използването на основните философски инструменти за анализ, използвани от метафизиката, епистемологията, логиката, литературните изследвания и други, които позволяват академична работа и в области, далеч надхвърлящи собствената област на философията като дисциплина. Доктор Осиковски придобива компетентност в множество философски области и периоди, но особено следва да се подчертаят неговите интереси и познание в областите на Античната философия, Средновековната философия и Ренесансовата философия, както и свързаното научно поле на културните изследвания. Забележително е, че доктор Осиковски, макар и да не е завършил Класическата Гимназия, успява да придобие впечатляващи умения по Старогръцки и Средновековен Латински, което му позволява да работи директно с изворни текстове и което е от изключително значение за успешна научна работа в областта.

Искреният академичен интерес на доктор Осиковски лежи в пресечната точка между областите на философията, културните изследвания, езикознанието и литературата. Основните исторически периоди на неговия изследователски интерес са Средновековието и Ренесанса, което се илюстрира от успешно завършената магистърска програма по Средновековни изследвания в Централно Европейския Университет в Будапеща, която Осиковски завършва с изключително успешна защита на магистърска дипломна работа на тема "The Conciliar Doctrine of Marsilius of Padua: Political Resonances and Theological Connotations". Дипломната работа е защитена с Magna Cum Laude, което само може да послужи като илюстрация на моите впечатления за способностите на доктор Осиковски като изследовател,

способен да провежда научни изследвания на най-високо ниво и да внася оригинални контрибуции в научните области, където работи.

По-късно, Осиковски успешно извършва най-важната образователна стъпка в академичната кариера на един учен, като придобива докторска степен от Софийския университет и успешно защитава докторска дисертация в катедра „История и теория на културата” на тема *Църквата и съборът в съчиненията на Марсилио от Падуа и Уилям от Окам. Еклесиологични приноси на късносредновековната политическа философия и публицистика*. Придобитата докторска степен завършва образователния етап от израстването на Осиковски като учен, но по-важно е, че представлява неговото *първо оригинално научно изследване и първи принос към полето на науката*.

Доктор Осиковски демонстрира способността за провеждане на оригинални и стойностни научни изследвания многократно, за продължителен период от време, в различни академични среди и в различни университети и изследователски институции, няколко от които в други държави. Научните резултати от този академичен опит са ясно видими в академичната биография на Осиковски, както и в списъка с неговите придобити образователни степени, спечелени специализации и публикувани статии, в научни списания и научни сборници, както и в самостоятелни монографии.

Едновременно с това доктор Осиковски води лекции и семинари в широката област на своята научна компетентност и с това демонстрира, че отговаря и на другото изискване за заемане на позицията на доцент в обявения конкурс по линия на преподавателския опит на университетско ниво.

По линия на образователната и изследователска работа е важно да се подчертае програмата Чивнинг (*Chevening Scholarship*), чиято стипендия Осиковски печели през 2007 година. Програмата е изключително конкурентна и успехът на Осиковски тук трудно може да бъде пренебрегнат. Чивнинг му позволява да проведе една година изследвания и да слуша курсове на най-високо ниво в Оксфордския университет, който традиционно е приеман в академичния свят като един от водещите в областта на общата философия и множество специализирани философски или близки до философията дисциплини, като културните изследвания. Осиковски става член на един от най-влиятелните в Оксфорд колежи, Ориел и предприема изследване върху късната средновековна история на политическата мисъл от първата половина на 14 век под ръководството на проф. Джордж Гарнет, влиятелен учен от колежа Сейнт Хюз.

Второто изискване за заемане на позицията е способността да води семинари и лекции на високо ниво, което е демонстрирано недвусмислено от натрупания от Осиковски преподавателски опит в няколко университета в България, като УНСС, НБУ и Софийски Университет. Осиковски е успешен преподавател, който успява не само да предаде своето познание на студентите, но и да предизвика интерес в тях към редица проблеми, с които те се сблъскват за първи път. Имайки предвид своя опит, при който съм бил слушател на семинари, доклади и лекции на Осиковски през годините мога да потвърдя, че той е отличен лектор, като умения, дисциплина и импровизация и ще бъде изключително полезен за програмата на катедра „История и теория на културата” в СУ.

Третото изискване за позицията, макар и неформално, е независимо от това също важно, а именно – *способността за административна и социална активност като хабилитиран учен*. За тази цел е изключително важно кандидатът да има безупречна лична и академична репутация, доколкото той ще представлява не само себе си като личност, но и департамента и институцията, в която заема академичната длъжност. Тук отново искам да потвърдя, че доктор Осиковски има изключително добра репутация в българските и международните академични среди и това със сигурност допринася за тежестта на неговата кандидатура в настоящия конкурс.

Накрая, но далеч и не последно по тежест, доктор Осиковски има впечатляващ за възрастта си списък от научни публикации, сред които няколко в международно признати научни списания, редица глави в научни сборници и самостоятелно издадени монографии.

Първата му книга, Мартин Осиковски, *Убежища на вярата. Църквата и съборът в съчиненията на Марсилио от Падуа и Уилям от Окам*, с обем от 279 страници е издадена през 2010 г. от Университетско издателство "Св. Климент Охридски", най-влиятелното академично издателство у нас. Втората му книга, Мартин Осиковски, *Свещеникът и печатът. Топоси на вярата в чуждестранните новини, 2011-2019*, в обем от 213 страници, е издадена от издателство Фабер, което има много силно присъствие на пазара на българските издания в областта на хуманитаристиката, през 2022.

От научните статии ще отбележа само няколко, извадени от значителен списък, по тежестта на научните издания: Martin Ossikovski, „Some Medieval Readings of Aristotle’s Argument for the Collec-tive

Superiority of „the Many“, *Studia Neoaristotelica* 9, 2 (2012): 133-152 ; Martin Ossikovski, „[Review notice] Vasileios Syros, *Die Rezeption der aristotelischen politischen Philosophie bei der ersten Diktion des Defensor Pacis von Marsilius von Padua*“, *Mediaevalia et humanistica* 36 (2010): 182-185; Martin Ossikovski, „Guido Terreni, Marsilius of Padua, and William of Ockham on Institutional Infallibility“, *Recherches de Théologie et Philosophie médiévales* 77, 2 (2010): 299-311 и Мартин Осиковски, прев. и бележки, „Уилям Джеймс. Волята да вярваш“, *Християнство и култура* 45 (2009): 99-116.

Приемам заявените приноси на предложените за целите на конкурса текстове за налични и допринасящи за развитието на дисциплинарните полета, в които са позиционирани публикациите на кандидата Мартин Осиковски. Намирам, че тези приноси отговарят и отново, значително надхвърлят академичните изисквания за академичната длъжност “доцент” по смисъла на Българския закон. Нямам общи публикации с кандидата и не съм в конфликт на интереси с него.

Препоръчвам на комисията по конкурса да избере доктор Мартин Осиковски на академичната длъжност доцент по професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата (Теория и история на културата. Културата на изследователската работа и комуникация в социалните и хуманитарните науки).

Доц. Д-р. Борис Грозданов

Институт по Философия и Социология

Българска Академия на Науките

София, 31-ви Октомври 2022